

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 120/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Andrejom Garom, advokátom, Štefánikova 14, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 7Cpr/4/2024-513 z 23. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným uznesením okresného súdu o trovách konania. Napadnuté uznesenie navrhuje zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.
2. Sťažovateľke bolo v spore o zaplatenie 7 983 eur s príslušenstvom ako úspešnej strane priznané právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.
3. Uznesením vyššieho súdneho úradníka z 26. júna 2024 bola náhrada trov konania určená na 2 084,41 eur. Výška náhrady trov pozostávala z náhrady za sedem úkonov právnej služby podľa § 13a ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba bola určená podľa § 10 ods. 1 vyhlášky a tiež bol priznaný režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky a 20 % DPH podľa § 18 ods. 3 vyhlášky.
4. Proti uzneseniu z 26. júna 2024 sťažovateľka podala sťažnosť, v ktorej argumentovala, že dva úkony právnej služby – pojednávania, sa uskutočnili mimo sídla jej právneho zástupcu (po zmene príslušnosti súdu na základe novej súdnej mapy, pozn.), a preto má nárok aj na náhradu za stratu

času za čas strávený cestou do tohto miesta a späť (Ružomberok – Bratislava). Náhradu za stratu času sťažovateľka vyčíslila na 601,78 eur a cestovné náhrady na 334,23 eur.

5. Okresný súd napadnutým uznesením sťažnosť zamietol. Rozhodnutie odôvodnil tým, že sťažovateľka do vydania uznesenia vyššieho súdneho úradníka vyčíslenie trov nepredložila. Skutočnosť, že právny zástupca nemá svoje sídlo v obvode súdu, automaticky neznamená, že v predmetný deň aj fakticky cestoval. Okresný súd poukázal na to, že sťažovateľka mala dostatočný časový priestor na preukázanie svojich nárokov.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti opakuje argumentáciu prednesenú už v sťažnosti proti uzneseniu z 26. júna 2024. Podľa jej názoru pre určenie výšky náhrady za stratu času podľa § 17 vyhlášky nie je potrebné a ani možné predkladať žiadne doklady. Nárok na priznanie tejto náhrady vyplýva vždy pri naplnení podmienok uvedených v právnej norme a tým je okolnosť, že úkon právnej služby sa vykonával v inom mieste, ako je sídlo advokáta.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd hneď v úvode zdôrazňuje, že sa pravidelne vo svojej rozhodovacej činnosti zaoberá posudzovaním prípadu, ak základ pre nárok je z obsahu súdneho spisu zrejmý, ale vyčíslený nebol (III. ÚS 191/2020). Pokiaľ sťažovateľka chcela, aby jej bola priznaná náhrada cestovného a náhrada za stratu času (teda také zložky trov konania, ktorých konkrétnu výšku súd nemá možnosť vyčísliť len na základe údajov vyplývajúcich zo súdneho spisu), mal sám vyvinúť aktivitu a predložiť pred rozhodnutím vyššieho súdneho úradníka všetky potrebné doklady preukazujúce výšku trov. Ústavný súd takýto záver všeobecných súdov nepovažuje za taký, ktorý by popieral zmysel a účel právnej úpravy (m. m. III. ÚS 191/2020, IV. ÚS 299/2021, II. ÚS 260/2022, I. ÚS 483/2022, I. ÚS 549/2022, IV. ÚS 82/2024, I. ÚS 440/2024).

8. Ústavný súd sa v plnom rozsahu k tejto (už) ustálenej judikatúre prikláňa, aj pokiaľ ide o jej použitie v prerokovanej veci. Preto možno vyhodnotiť, že argument sťažovateľky o nespornosti náhrady za stratu času nie je dôvodný. Trovy súvisiace s náhradou za stratu času je potrebné riadne vyčísliť, keďže je prirodzené, že preprava rozličnými dopravnými prostriedkami trvá rozličný čas. Účelom náhrady za stratu času je v určitom paušálnom rozsahu kompenzovať stratu času počas trvania cesty do iného miesta výkonu daného úkonu právnej služby a späť, počas ktorého by inak mohol advokát v mieste svojho sídla za odmenu vykonávať iné úkony právnych služieb. Náhrada za stratu času teda predstavuje takú zložku trov konania, ktorej konkrétnu výšku súd nemá možnosť určiť bez adekvátnej procesnej aktivity strany sporu, ktorej takéto trovy vznikli.

9. Je nesporné, že až v sťažnostnom konaní si sťažovateľka prvýkrát uplatňovala náhradu za cestovné výdavky a za stratu času ako náklady, ktoré jej výlučne vznikli už v konaní pred súdom prvej inštancie (v súvislosti s účasťou na pojednávaníach). Uplatnenie požiadavky predmetných náhrad, ktoré jej museli byť známe už v čase ich vzniku, a to neskôr až v štádiu sťažnostného konania, stráca svoje opodstatnenie, pretože naráža na § 245 Civilného sporového poriadku. Je potrebné zdôrazniť, že predmetom prieskumu na základe sťažnosti bolo uznesenie vyššieho súdneho úradníka, teda skutkový a právny stav veci, konkrétne obsah spisu, z ktorého vyšší súdny úradník vychádzal v čase vydania rozhodnutia. Nie je možné následne vyčítať uzneseniu vyššieho

súdneho úradníka, že pri výpočte trov konania nevychádzal z toho, čo bolo namietané (a konkretizované formou vyčíslenia) v sťažnosti proti uzneseniu.

10. Pretože v danom prípade okresný súd pri svojom rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov (Civilný sporový poriadok a vyhláška) a svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnil, ústavný súd dospel k záveru, že neexistuje relevantná súvislosť medzi označeným základným právom sťažovateľky na spravodlivé konanie (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) na jednej strane a napadnutým uznesením okresného súdu na strane druhej, a tak odmietol jej ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. februára 2025

Robert Šorl
predseda senátu